

สัมมนาวิชาการสถาบันเอเชียศึกษา ปี 2558

“เอเชีย: พลวัต และความเปลี่ยนแปลง”

วันอังคารที่ 30 มิถุนายน 2558 เวลา 8.00 - 16.00 น.

ณ ห้องประชุมจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์ ชั้น 4 อาคารประชาธิปก-รำไพพรรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
INSTITUTE OF ASIAN STUDIES
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ความสำคัญของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ต่อยุทธศาสตร์จีน

วรรณรัตน์ ท่าห้อง

เอเชีย: พลวัต และความเปลี่ยนแปลง

สัมมนาวิชาการสถาบันเอเชียศึกษาปี 2558 วันอังคารที่ 30 มิถุนายน 2558
ณ ห้องประชุมจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์ ชั้น 4 อาคารประชาธิปไตย-รำไพพรรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ความสำคัญของ **GMS** ต่อจีน
2. พัฒนาการทางนโยบาย **GMS** ของจีน
3. ความสำคัญของ **GMS** ต่อญวนนาน
4. สรุป

อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
(Greater Mekong Subregion)

1. ความสำคัญของ GMS ต่อจีน

1) มิติเศรษฐกิจ – ในฐานะ “ตลาดส่งออกสินค้า” **GMS** ต้องพึ่งพาจีน

2) มิติที่ใช้เศรษฐกิจ – แบ่งออกเป็น

2.1) ความสำคัญในฐานะเส้นทางเชื่อมโยงสู่เอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.2) เส้นทางลำเลียงพลังงานให้แก่ภูมิภาคทางตะวันตกของจีน

2.3) แหล่งทรัพยากรและอาหาร และ

2.4) การเมืองระหว่างประเทศในประเด็นทะเลจีนใต้

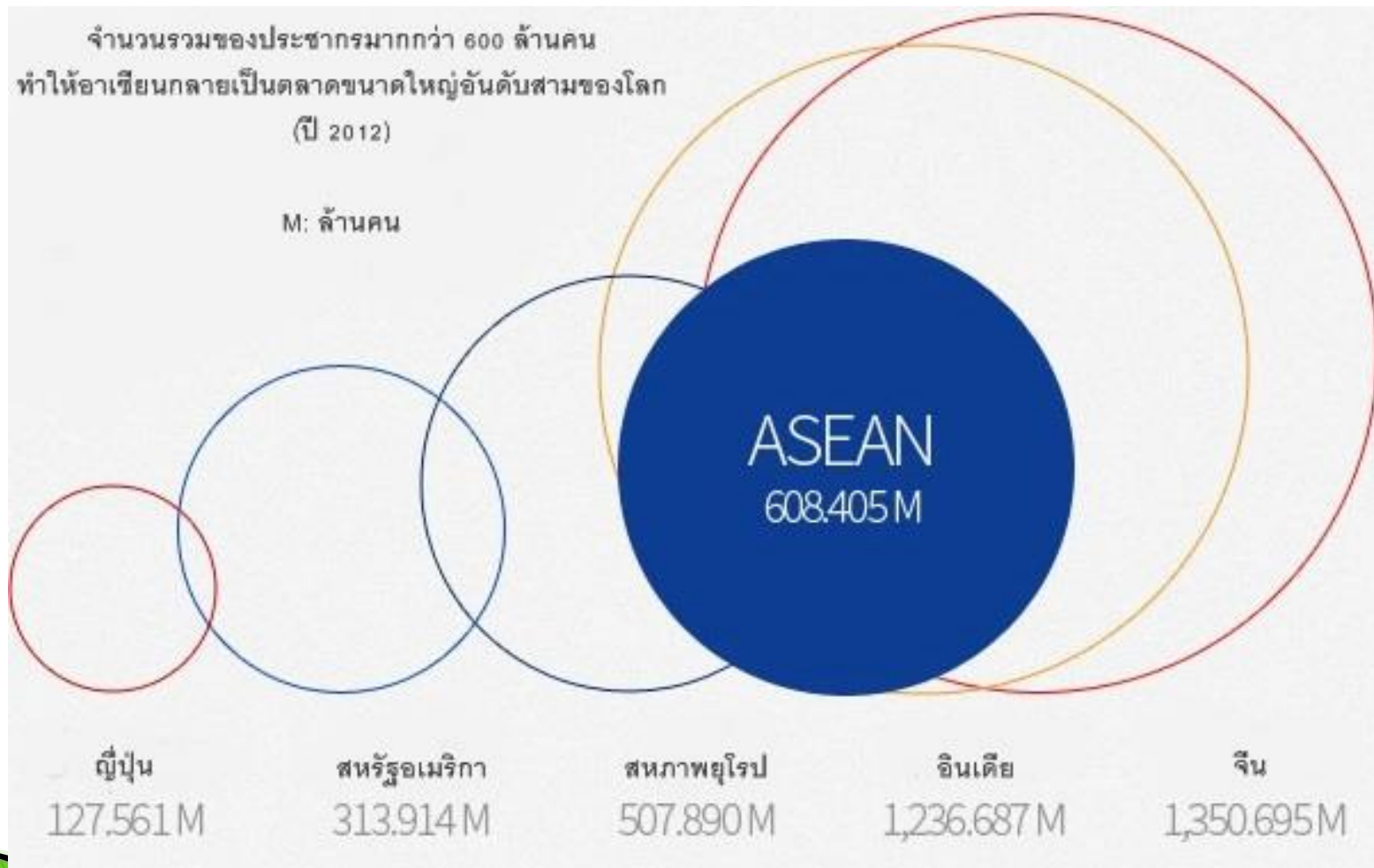
1. ความสำคัญของ GMS ต่อจีน

1) มิติเศรษฐกิจ –ในฐานะ “ตลาดส่งออกสินค้า” จีนมีความสำคัญต่อ **GMS** มากกว่าที่ **GMS** มีความสำคัญต่อจีน

- รายได้เฉลี่ยต่อคนของประชากรจีนมากกว่าประเทศ **GMS**
- อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง
- วิกฤตเศรษฐกิจของประเทศตะวันตก

****ความสำคัญ GMS ต่อจีนในแง่ผลประโยชน์ทางการค้าการลงทุนน้อย**

1. ความสำคัญของ GMS ต่อจีน

1. ความสำคัญของ GMS ต่อจีน

2) มิติที่มีใช้เศรษฐกิจ

2.1) เส้นทางเชื่อมโยงสู่เอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- การหาทางออกสู่ทะเลทางเมียนมาร์ ไทย
 - การเชื่อมโยงกับตลาดเอเชียใต้
 - การเพิ่มความเชื่อมโยงกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทางเส้นทางบก
- เช่น **R3A R3B**

ระเบียบเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ที่มา:

<http://www.npu.ac.th/gms/images/GMS%20Economic%20Corridors%20Map.jpg>

1. ความสำคัญของ GMS ต่อจีน

2) มิติที่มีใช้เศรษฐกิจ

2.2) เส้นทางลำเลียงพลังงานให้ฝั่งตะวันตกของประเทศ

- เส้นทางลำเลียงพลังงานที่สำคัญเส้นที่ 4 ของจีน (จากพม่าไปคุนหมิง)
- แหล่งพลังงานสำรองที่ยังไม่ได้สำรวจอย่างเป็นทางการในพม่า

1. ความสำคัญของ GMS ต่อจีน

2) มิติที่มีใช้เศรษฐกิจ

2.3) แหล่งทรัพยากรและอาหารของภูมิภาคทางใต้

- เป็นแหล่งแร่เหล็ก ทองแดง ถ่านหิน รวมถึงทรัพยากรป่าไม้ และ
วัตถุดิบเพื่อการผลิต
- เป็นแหล่งอาหารที่สำคัญ

รถบรรทุกทรัพยากรจากพม่า-จีน
ที่มา: ภาพจากการลงพื้นที่ 1-7 กุมภาพันธ์ 2015

1. ความสำคัญของ GMS ต่อจีน

2) มิติที่มีใช้เศรษฐกิจ

2.4) การเมืองระหว่างประเทศในประเด็นทะเลจีนใต้

- ที่ตั้งของ **GMS**

- การให้ความช่วยเหลือและการลงทุนของจีนต่อ **mainland ASEAN** หรือ **GMS** อย่างมาก

- อาเซียนไม่สามารถแถลงการณ์ร่วมกันในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศเดือนกรกฎาคม 2012

- การขาดบูรณภาพภายในอาเซียน

2. พัฒนาการทางนโยบายของจีน

- ▶ 1992
 - การเดินทางลงใต้ของเติ้งเสี่ยวผิง
 - จีนโดยมณฑลยูนนานเข้าร่วม **GMS**
- ▶ 2000 จีนประกาศ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาคฝั่งตะวันตก” (ซีบูต้าฟาจ่าน)
- ▶ 2003 กว่างซีเป็น “ประตูเชื่อมต่อสู่อาเซียน”
- ▶ 2005 กว่างซีเข้าร่วม **GMS**
- ▶ 1999-2008 รัฐบาลกลางทุ่มการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของฝั่งตะวันตก
- ▶ 2009-2011 ยูนนานเป็น “เมืองหัวสะพาน”
- ▶ 2011-2015 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 กำหนดบทบาทและพื้นที่จำเพาะของ กว่างซีและยูนนาน

2. พัฒนาการทางนโยบายของจีน

กว่างซี กับ ยูนนาน

- ▶ มีทางออกสู่ทะเลและติดกับมณฑลกว่างตุง
- ▶ รองรับการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมจากฝั่งตะวันออก

- ▶ มีพรมแดนติดกับประเทศ **GMS** ประเทศเดียวคือ เวียดนาม
- ▶ ประเด็นข้อพิพาทในทะเลจีนใต้

- ▶ ไม่มีทางออกสู่ทะเล เป็นพื้นที่ตอนในของประเทศ
- ▶ โครงสร้างพื้นฐาน

- ▶ ติดกับประเทศ **GMS** สามประเทศ คือ พม่า ลาว และเวียดนาม
- ▶ มีปัญหาเรื่องชนกลุ่มน้อยบริเวณชายแดนกับพม่าบ้าง

3. ความสำคัญของ GMS ต่ออนุชน

3. ความสำคัญของ GMS ต่อยูนนาน

ความพร้อมของยูนนาน

- 2011 รัฐบาลกลางตั้งให้ยูนนานเป็น “เมืองหัวสะพาน”
- 2013 ที่ประชุมผู้แทนพรรคฯ ยูนนาน
“ยูนนานใหม่ที่เปิดกว้าง มั่งคั่ง มีอารยะ และเป็นสุข”
- การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในยูนนาน 2 ระยะ ได้แก่
ระยะแรก เน้นการสร้างฮาร์ดแวร์ (2011-2015)
ระยะที่สอง เน้นความเชื่อมโยงต่อเนื่องและการสร้างเขตเศรษฐกิจ
และกลุ่มอุตสาหกรรม (2016-2020)
- การมีส่วนร่วมของหน่วยงานวิชาการในมณฑลยูนนาน

3. ความสำคัญของ GMS ต่ออนุภูมิภาค

1) มิติเศรษฐกิจ – **GMS** มีความสำคัญในทางเศรษฐกิจต่ออนุภูมิภาค

- ประเทศ **GMS** เป็นคู่ค้าสำคัญ 10 อันดับแรกของอนุภูมิภาค พม่า (อันดับ 1) เวียดนาม (อันดับ 4) และไทย (อันดับ 7)

- **GMS** เป็นแหล่งการลงทุนยังต่างประเทศส่วนใหญ่ของอนุภูมิภาค (ร้อยละ 85.4) ในกลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน

- รัฐบาลกลางมีส่วนสนับสนุนวิสาหกิจมณฑลอนุภูมิภาค “รู้เตียนยางจี”

3. ความสำคัญของ GMS ต่ออนุภูมิภาค

2) มิติที่มีใช้เศรษฐกิจ - **GMS** มีความสำคัญต่ออนุภูมิภาคเช่นเดียวกับที่สำคัญต่อจีนทั้งประเทศ

ยกเว้นเพียงข้อพิพาททะเลจีนใต้ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องโดยตรงเพราะเป็นปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

4. สรุป

- ▶ ความสำคัญของ **GMS** ต่อจีนและญวนนานมีทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านที่ไม่ใช่เศรษฐกิจหรือไม่ใช่เศรษฐกิจโดยตรง
- ▶ ความสำเร็จของรัฐบาลจีนทั้งสองระดับในการสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับ **GMS** มีปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ 1) การวางแผนล่วงหน้า และ 2) บทบาทของรัฐบาลกลางในการสนับสนุนรัฐบาลท้องถิ่น
- ▶ บทบาทในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลจีนใน **GMS** ทำให้เกิดอิทธิพล (ผลกระทบ) ด้านบวกและด้านลบ